

Хай живуть 39-і роковини Великої Жовтневої соціалістичної революції!

XXXIX

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання XX

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 31 (866) Вівторок, 6 листопада 1956 р. Ціна 20 коп.

Працівники науково-дослідних і вищих учбових закладів! Творчо розвивайте радянську науку, поліпшуйте підготовку спеціалістів, підвищуйте роль науки в технічному прогресі нашої країни!

(Із Закликів ЦК КПРС.)

ТРИДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТЬ років відділяє нас від того дня, коли пролунали переможні залпи крейсера «Аврора», коли II Всеросійський з'їзд Рад заявив всьому світові: «Кінець владі експлуаторів! Віднині трудящий буде господарем життя в першій республіці Рад!».

З того часу в нашій країні живе хороша традиція — зустрічати річницю великої перемоги Жовтня новими і новими перемогами в труді, в навчанні. Це не випадково — адже кожна така перемога наближує нас до великої мети — до комунізму, заради якої проливали свою кров бійці революції, заради якої наш народ під керівництвом Комуністичної партії веде велику, уперту боротьбу.

Трудовими подвигами зустріч радянський народ і 39 річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

До нових успіхів прямують і представники культурно-освітнього фронту нашої країни, значними досягненнями ознаменували 39 річницю Жовтня радянські вчені.

Відчуваючи постійне піклування Комуністичної партії і Радянського уряду, колектив нашого університету зустрічає свято Жовтневої революції великим трудовим піднесенням. Слова святкових закликів ЦК КПРС, які звернені і до працівників вищої школи, кличуть до дальшого покращення якості підготовки спеціалістів для народного господарства і культури, знайшли широкий відгук серед професорів і викладачів, серед студентів і всіх працівників університету.

Та це не значить, що в нашій роботі вже переборені всі труднощі і недоліки. Партія вимагає, щоб Харківський університет тісніше був пов'язаний з практикою, щоб наші вчені проводили ще більш широкі дослідження, подаючи допомогу промисловості і сільському господарству, щоб університет закінчувало з кожним роком більше високоякісних спеціалістів, готових віддати всі сили і знання своїй Батьківщині, своєму народу.

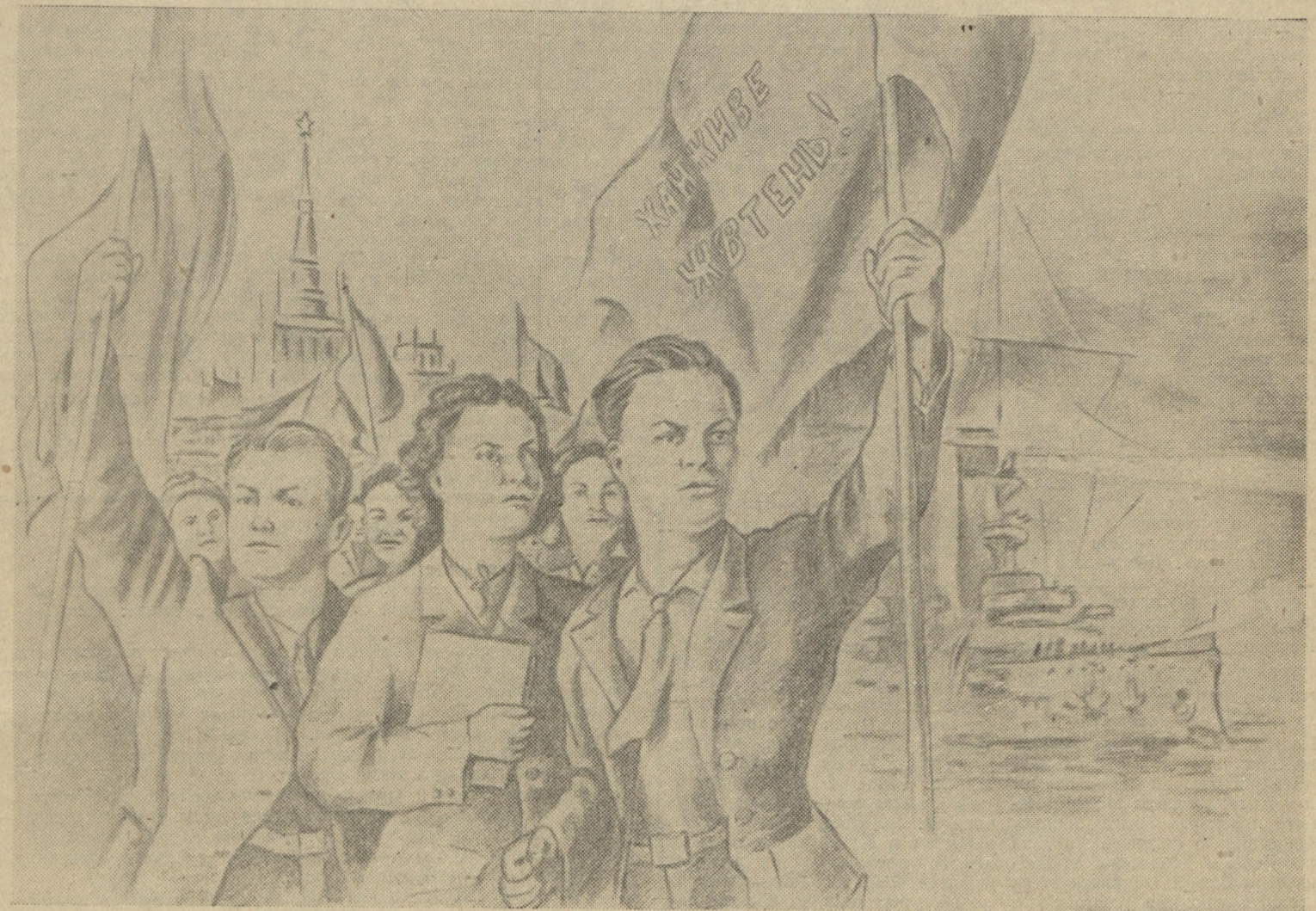
Великі завдання стоять перед нашим студентством. Подавши неоцінну допомогу трудівникам соціалістичних ланів у збиранні врожаю на цілих землях, на полях Херсонщини і Харківської області, студенти тим самим зробили велику справу. А тепер всі сили — на боротьбу за знання. Хай кожна година, кожна хвилина буде використана раціонально, хай кожен день збагачує новим, непізнаним!

7 листопада мільйони радянських людей вийдуть на вулиці, на площі міст і сіл. Вони знову продемонструють свою єдність і згуртованість навколо Комуністичної партії — натхненника і організатора всіх наших перемог.

Могутня країна соціалізму — Радянський Союз, а разом з ним і великий табір соціалізму та демократії зустрічають 39-у річницю Великої Жовтня у повному розквіті сил. Наша країна впевнено йде назустріч комунізму.

Хай живе 39-а річниця Великої Жовтневої соціалістичної революції!

Під прапором марксизму-ленізму, під керівництвом Комуністичної партії — вперед до перемоги комунізму!

Жовтнева пісня

Чіткість ритму вносить у ходу.
По-новому якимось відчуваєш
Єдність нашу й силу молоду.
Полум'я священне не згасає,
Полум'я буремних Жовтня днів,
Далі й далі з кожним днем сягає
До нових широт, нових країв.
Чуєш, друже, сили незборимі

Все сміліше рвуть окови злі?
Скільки є в нас вірних побратимів.
Скільки є в нас друзів на землі!
Волю мільйонів не зламають!
В небозвід високий, голубий
Над колонами святковими
Злітають!
Миру білокрилі голуби.

В. ЛІГОСТОВ

СВЯТКОВИЙ ВЕЧІР

Недавно відбувся святковий вечір працівників центрального апарату та господарської частини. Доповідь про Жовтневі дні 1917 року зробив кандидат історичних наук В. І. Астахов. Вечір закінчився концертом художньої самодіяльності.

В гості

до тбіліських студентів

Напередодні і під час святкування 39-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції у Тбіліському державному університеті проводиться молодіжний фестиваль.

Недавно одержано телеграму, в якій грузинські студенти запросили до себе в гості студентів Харківського університету. 3-го листопада з Харкова в Тбілісі виїхала університетська делегація у складі 5-ти чоловік.

В. ВІЛЕНКІН, доцент,
керівник групи.

Трудовий подарунок Батьківщині

Разом з іншими студентами університету другокурсники географічного факультету допомагали працівникам радгоспу імені Карла Маркса Чаплинського району, Херсонської області збирати багатий урожай кукурудзи.

Директор радгоспу тов. Пискуненко, парторг т. Ляховецький та керуючий 2-м відділенням радгоспу

т. Ровинський немало потурбувалися, щоб створити для студентів хороші житлово-побутові умови, щоб налагодити хороше харчування. Цікавилися вони і культурними потребами студентів. Все це безперечно допомагало нам показати хороші результати у збиранні цього річного врожаю.

Старанно працювали студенти. Як правило, норми виконувалися на 150—120 процентів. Найкращих результатів досягли студенти Чурсін, Сидоренко, Омелянова, Шевченко, Милька, Кузьменко, Соколовська, Черваньов, Перекопський, Мечетна та інші.

Вся група була відзначена у наказі по радгоспу, а кращі збирали кукурудзи одержали грамоти райкому комсомолу, грошові премії та подарунки.

Недавно студенти 2-го курсу географічного факультету повернулися з полів колгоспу імені Маленкова Кизимівського району, Хар-

ківської області. І тут студенти працювали успішно.

Напередодні великого свята Жовтневої революції вони брали підвищені зобов'язання та приклали всіх зусиль, щоб виконати їх. «На колгоспних ланах і в університетських аудиторіях ми будемо передовими», — сказали другокурсники.

Довгі роки на кафедрі органічної хімії працюють над синтезом нових барвників для текстильної промисловості. Основне завдання кафедри, правда, — не синтез барвників, а дослідження будови їх, та в зв'язку з будовою — їх властивостей. Кафедра вивчає закономірності структури і кольористості, тобто, як впливає той чи інший радикал, введений у молекулу хімічної речовини, на зміну її кольору, як із зміною будови молекули міняється забарвлення,

ДЛЯ ПРОМИСЛОВОСТІ

стійкість барвника проти води, сонячного проміння, поту і т. д. Співробітники кафедри мають ряд патентів і авторських свідоцтв на нові барвники.

Влітку цього року Дербенівський завод у Москві випустив пробну партію (у 280 кілограмів) нового барвника, синтезованого на нашій кафедрі органічної хімії, який називається «кислотний яскравочервоний 4Ж». Новий барвник призначений для фарбування так званого меблевого сукна,

ВОНИ ОДЕРЖАЛИ ДИПЛОМИ

Особливо радісно буде на душі в ці святкові дні у токаря Михайла Григоровича Захарченка, у військовослужбовця Олексія Федоровича Соболя, у інструктора орєвідділу Дзержинського райкому партії Олексія Івановича Данченка та в багатьох інших їх товаришів — співкурсників по заочному навчанню в нашому університеті.

112 випускників-заочників історичного, філологічного, економічного та географічного факультетів одержують в ці дні дипломи.

Нелегко було на протязі шести років вчитися без відриву від виробництва, допізна вечорами сидіти над книгами, картами, задачами. Але прагнення знати глибоко улюблений предмет, одержати освіту і принести користь народу виявилися сильнішими. І хід захисту дипломних робіт, і державні екзамені показали високу підготовку нового заводу спеціалістів, випущених університетом.

Р. ЧОПП

Юнаки і дівчата, наша славна молодь! Беріть активнішу участь в господарському і культурному будівництві! Вивчайте досягнення передової науки і техніки, оволодівайте знаннями промислового та сільськогосподарського виробництва!

(Із Закликів ЦК КПРС).

ДОРОГИЙ тов. Партолін! З нагоди 7 річниці утворення Китайської Народної Республіки — нашого загального свята — шлемо Вам гарячий привіт. Зараз ми переживаємо велике піднесення, викликане значними успіхами в будівництві нашої Батьківщини, що їх підсумував в історичних документах 8 з'їзд нашої Компартії — так пишуть викладачі нашого університету М. Ф. Партоліну його нові друзі, студенти Пекінського університету.

Недавно доцент М. Ф. Партолін повернувся з Китаю, де він на протязі двох років читав лекції з марксистсько-ленінської філософії в Народному університеті Китаю, в Пекіні. Сьогодні ми друкуємо його статтю, де він ділиться своїми враженнями про перебування в народному Китаї.

Два роки тому разом з іншими науковими працівниками я був командирований в Китайську Народну Республіку. Працював в Пекінському університеті. Періодично читав лекції і в інших учбових закладах столиці Китаю, а також в Кантонському університеті імені Сунь Ят-сена.

Довелося зустрітись з багатьма китайськими науковими працівниками, аспірантами, студентами і простими трудящими людьми.

Наші китайські друзі відзначаються чесністю, скромністю, гостинністю і трудолюбством. Мене дивувало, з якою наполегливістю навчаються там студенти, як жадібно засвоюють вони знання, яких великих успіхів у навчанні досягають. Доводилося бути в різних містах країни і бачити ентузіазм трудящих мас, що будують нове соціалістичне життя.

І всюди, де б не довелося бути, відчувалась сердечність, нерушимість братської дружби, що пов'язала наші великі народи.

Перемога народної революції та утворення Китайської Народної Республіки поклали початок новій ери в житті великого народу. Перемога народного Китаю стала найвидатнішою світовою подією після Великої Жовтневої соціалістичної революції, яка святкується сьогодні трудящими всього світу.

Міжвузівські наради

Міністерство вищої освіти СРСР спільно з Московським державним університетом імені М. В. Ломоносова провело міжвузівську нараду з питань викладання історії радянської літератури. Від нашого університету в роботі наради взяли участь завідувач кафедри історії російської літератури доцент М. П. Легава, доценти кафедри М. В. Черняков, М. Г. Зельдович і В. Н. Кнейчер, завідувач кафедри історії української літератури доцент І. Т. Балака та викладачі кафедри І. Г. Булашенко, М. І. Кенігсберг і П. Я. Корж. Нарада тривала з 25 по 30 жовтня цього року.

За кілька днів перед цим у Московському університеті відбулася міжвузівська нарада викла-

Два роки в народному Китаї

М. ПАРТОЛІН,
доцент, кандидат філософських наук

Єдність всіх патріотичних сил китайського народу, єдність всіх демократичних партій, що плодотворно співробітничали в народно-демократичному фронті, керівна роль китайських комуністів сприяють успішному соціалістичному будівництву. Китайські комуністи вміють знаходити свої, найбільш придатні для китайської дійсності форми і методи роботи.

На прикладі Китаю яскраве підтвердження знайшло передбачення Леніна про те, що наступні революції в країнах Сходу, де соціальні умови характерні великою різноманітністю, без сумніву будуть давати багато своєрідного.

У всіх галузях будівництва китайський народ, робітники, селяни, трудова інтелігенція творить великі справи.

Китайська інтелігенція на фактах життя все глибше переконується, що соціалізм — єдино вірний шлях трудящих. Ось чому вона безмежно любить Комуністичну партію Китаю, віддає всі свої сили справі соціалістичного будівництва і наполегливо вивчає марксизм-ленінізм.

Масові лекції про марксистсько-ленінське вчення, що проводились в університеті та інших учбових закладах, викликали і викликають великий інтерес. Послухати такі лекції приходять не тільки наукові робітники, аспіранти та студенти, але й інші працівники інтелектуального труда, робітники і службовці підприємств і організацій. Аудиторії завжди заповнені слухачами.

Китайці виявляють великий інтерес до радянської науки, техніки, культури, до російської класичної і радянської літератури.

У травні Пекін урочисто відзначав ювілейні дати великих культурних діячів минулого — Калідаси, Гейне та Достоевського. Ім'я і твори російського письменника Ф. М. Достоевського стали відомими в Китаї уже з 20 років нашого сторіччя. В той же час, дякуючи праці китайських літературів-перекладачів, китайський чи-

тач міг читати багатьох відомих російських письменників — Пушкіна, Лермонтова, Гоголя, Толстого, Чехова, Горького, Маяковського та ін. Великим тиражем видаються твори Достоевського. Крім окремих творів, в Китаї зараз видано 9-томник вибраних творів Ф. М. Достоевського.

В народному Китаї великою популярністю користуються праці радянських вчених, діячів науки і культури, мистецтва. Дуже поширені радянські методи роботи передовиків змагання, новаторів виробництва. У великому книжковому магазині «Міжнародна книга» завжди дуже людно. Тут іде жвавий продаж підручників російської мови, радянських журналів і книг.

«Хай розквітають всі квіти, хай змагаються всі вчені» — ці слова дуже популярні зараз у Китаї. Курсе Комуністичної партії Китаю в галузі науки, літератури, мистецтва, висловлений у цій фразі, викликав широке обговорення серед вчених, літераторів, художників, музикантів. Цей курс проводиться для того, щоб відкрити широку дорогу для розвитку науки і культури.

У китайського народу — велика культурна спадщина. Кожна епоха викликала до життя немало цінних творів літератури і мистецтва, які відзначаються великою майстерністю, відповідають вимогам широким народним масам.

ПІВТОРА МІСЯЦІ В КОЛГОСПІ

І ось знову ми в Харкові. Рівно півтора місяці працювали в колгоспі, допомагаючи збирати багатий урожай кукурудзи. Багато згадок залишилося про цей час.

Добре працювали студенти нашого 4-го курсу російського відділення філфаку. В Херсонській області курс в цілому перевиконував норми на 3—4 сотих кожного дня, а окремі ланки давали нерідко по дві денні норми. Немалу допомогу подали ми і колгоспникам Харківщини. Щоправда, тут нам багато заважали дощі та негода, але і в таких умовах багато кукурудзи було зібрано нашими руками.

Курс не тільки працював у колгоспах, але й організував кілька концертів для колгоспників, що мали великий успіх. По вечорах, закінчивши роботу, учасники самодіяльності сиділи на машині, а о 9—10 годині вечора ми вже відкривали вівсину в клубі сусіднього колгоспу.

Наш 4-й російський за відмінну роботу нагороджений вимпелом «За високі показники в соціалістичному змаганні». Окремі студенти одержали подарунки.

І зараз студенти нашого курсу підтримують зв'язок з колгоспниками. Вони переписуються з сім'ями, в яких жили під час збиральної кампанії, з головою колгоспу, з завідувачим клубом та бригадами.

О. ТЕСЛЕНКО, студент IV курсу філологічного фак-ту.

У КІМНАТУ швидко зайшла невисока дівчина, скромно одягнена, з живими карими очима, привабливими ямочками на усміхненому обличчі. Це й є Галя Ладур, студентка V курсу українського відділення філологічного факультету. В манері держати себе, в перших же її словах було щось привабливе...

Стати педагогом, присвятити себе вихованню дітей — про це Галя Ладур мріяла з самого дитинства.

«І ось зараз, коли незабаром ми вийдемо з стін університету, я знаю, що не помилилася у своєму виборі. Я не цявляю свого життя поза школою», — її очі дивляться вдалину, і голос звучить так переконливо, що зразу віриш — в її словах глибока правда душі.

Уже в педагогічному училищі проявляється «неспокійний» характер Ладур. Її цікавить все: чому пасивно проходять комсомольські збори, чому не всі прийшли на лекції, чому слабо проводиться комсомольська робо-

Китайський народ вивчає скарби національної культури, збагачує їх, просуває вперед. Лозунг «Хай розквітають всі квіти, хай змагаються всі вчені» рухає всі життєздатні, творчі сили суспільства. В країні розгортаються зараз активні творчі дискусії і суперечки. Це допомагає у створенні своєї, нової національної культури.

Успіхи китайського народу радують трудящих Радянського Союзу, наповнюють їх серця гордістю за свого великого брата, за народ Китаю. В братській дружбі — запорука дальших успіхів, запорука зміцнення світової соціалістичної системи, гарантія міцного миру на землі.

За два роки перебування в Китаї я мав можливість познайомитися з культурною спадщиною великого народу, що збагатило мої знання і досвід. Нам, радянським вченим, треба частіше обмінюватись досвідом, вчити і вчитись у китайських друзів. Це буде сприяти загальному розвитку.

Коли буваш за рубежем, як правило, везеш звідти якийсь пам'ятний сувенір, щоб зберегти його на все життя. Найдорожчий сувенір, який ми, радянські люди, привезли з Китаю, — це почуття дружби і братства китайського народу до своїх радянських друзів. Почуття любові і братерства, які ми винесли в своїх серцях з народного Китаю, збережуться на все життя.

КОМСОМОЛЬШІ НАШОЇ БУДОВИ

Високо в небо звелись корпуси майбутнього палацу науки. Тут іде напружене трудове життя будівників, що переборюючи численні труднощі, пов'язані з колосальністю будівництва, день у день нагортають темпи робіт.

Значний вклад у цю велику справу вносять і комсомольці. На будові трудяться зараз 134 молоді робітники, члени Ленінської Комуністичної Спілки Молоді. Їм винав почесний обов'язок — приймати участь у спорудженні одного з найбільших на Україні учбових закладів — Харківського університету.

Завдання кожного комсомольця зокрема і всієї організації полягає в тому, щоб мобілізувати себе і всю молодь на дострокове виконання плану будівництва.

Три комсомольсько-молодіжні бригади працюють тут зараз. В кожній з них по 20—25 комсомольців. Вони прикладають всі зусилля для найшвидшого і найкращого завершення будівельних робіт. Серед них багато передовиків. Особливо добросовісно трудяться тт. Марусенко, Широченко, Багачирова, Грібнінкова, Гречана, Яковенко, Лихонос та ряд інших.

Є в бригадах і відстаючі товариші. Так, в одній з них погано справлялася з своїми завданнями комсомолка Мариніна. Її товариші вирішили, що вона потребує допомоги. Було організоване своєрідне шефство, і незабаром тов. Мариніна підтягнулася, почала не відставати від товаришів по бригаді.

А ось комсомолець А. Столяров довгий час не підкоряється трудовій дисципліні, не хоче чесно працювати. На будівництво він прийшов після закінчення 10 класів. Сподівався, очевидно, що може жити легким трудом. Комсомольці будівництва не могли примиритися з порушником. Рішенням загальних зборів вони одностайно притягли його до суворой відповідальності.

В цілому ж на будівництві трудиться хороший, працездатний колектив молоді. Новими трудовими успіхами зустріє він 39 річницю Жовтневої революції. Можна з певністю сказати, що наші комсомольці докладуть всіх зусиль, щоб якнайшвидше завершити спорудження величної будови Харківського університету.

В. ШЕВЧЕНКО,
секретар комітету комсомолу на будівництві.

ТВОЇ ТОВАРИШІ

Комсорг Галя Ладур

та в групі. Тисяча «чому», і як тільки захочуть» — з несе треба знати, в усьому приховано гордість» говорить Галя про своїх комсомольців. Вона згадує і про роботу агітаторів-вчителів на заводі, які ліквідували неграмотність, і про шефів Куряжської дитячої трудової колонії, і про виборчі кампанії. За 5 років є що згадати! П'ять років університетського життя не пройшли марно.

— Жаль, звичайно, розлучатися з студентським життям, — Галя Ладур задумується, а потім з почуттям додає — але працювати все ж хочеться.

«Незамінною людиною» збув п'ятикурсник свого комсорга. З теплом і любов'ю говорить комсомолка Луценко, висловлюючи думку всього курсу: «Умілий організатор, чулий товариш, хороша».

Починаючи з III-го курсу, Ладур — беззмінний комсорг групи. «У нас дуже дружній курс. Про нас говорять — вони все зроблять,

В. СТРАЖНИКОВА,
наш кор.

Кожна хвилина зараз дорога для дипломників. Адже дні мчать швидко, а роботи багато. Про це добре пам'ятають п'ятикурсники-історики Л. Малюк, В. П'ятихіна та В. Курилов.

Цілиниці ДНІ, Незабутні

Ось вона, цілина! Куди не кинь оком — простір, степ та небо і безмежне море хлібів. Так, це дуже схоже на море. Враження безкрайого водяного простору підсилює легкий вітерець, що колише колосся, і здається, нібито радгоспівська садиба — то якийсь острів серед хвиль.

Своє життя на цілині університетські студенти почали зовсім не так поетично, як юнги, що вперше вийшли у далеке плавання. Перш за все треба було збудувати житло, кухні — самим себе влаштувати. Довелось приймати участь у заготівлі лісоматеріалів, дров, готувати токи для майбутнього урожаю, ремонтувати не тільки комбайни — степові кораблі, але й прості борони.

Та не ради поезії приїхали в далекий казахстанський радгосп «Західний» молоді ентузіасти. Вони вирішили: якщо працювати, то працювати не покладаючи рук, не боячись, що в справжній роботі і забруднитись доведеться. Адже Комуністична партія і Ленінський комсомол покликали їх на велику справу — на боротьбу за багатий врожай.

З почуттям гордості

В той час, коли у степу ще достигав хліб, коли радгосп тільки готувався до його збирання, виявилось, що робочі руки і тепер край потрібні. Особливо велику допомогу подали студенти в підготовці сільськогосподарських машин

до виходу в поле. Інколи робота не лагодилась, не вистачало запасних частин, але, не відлякавшись ні на які труднощі, техніка була підготовлена вчасно.

І ось прийшов день, якого чекав не тільки студент, але й кожний робітник радгоспу. Вбрід по морю хлібів пішли трактори і комбайни, і наповнився бункер першим зерном нового врожаю.

Який же він цілинний хліб! Недивно, що кожному хотілося на власній долоні зважити те достигле золото, поспробувати на зуб, як заправський хлібороб, налити зерно. Ясно, що такий урочистий момент — вивантаження першого бункера — не міг упустити фотограф, якщо він любить фотосправу... і до того ж має завдання редакції.

Так почалося збирання багатого врожаю, який наповнелим трудом виростили цілинники. Велику допомогу подали їм студенти Харківського орденоносного університету.

Прийнято вважати, що звіт — суха і нецікава річ. Але читаєш скріпні записи студентських бригадирів — і перш за все встає наочно велика праця, самовідданість молодих патріотів. «Під час збиральної кампанії», пише студент геологічного факультету, старший групи Л. Курячий, — працювали копнунівниками 22 студенти. Працювали добре. Агрегати, на яких ми трудилися, скопили 3 тис. га і на молотилі 45 тисяч центнерів пшениці...

По ночах працювали на стяганні соломи в скирди, 6 студентів стягнули солому на площі 600 га. І так далі.

«В ці дні», — згадує про період підготовки комбайнів до збирання врожаю студент А. Здоровий, — працювали по 10—12 годин на добу. Особливо старанно трудився студент Ю. Степановський. По 12—14 годин він буквально не виходив з-під комбайна, а за кілька днів перед жнивнами його агрегат був готовий до роботи.

Добросовісно, уперто працювали під час збирання і інші студенти.

Ми навели тільки окремі уривки з студентських звітів. Але і з них яскраво виступає велике трудове піднесення наших студентів.

Але не обійшлося і без окремих зривів. Ось як пише про це бригадир радгоспу тов. Г. Ананійчук: «Під час перебування у 8-й бригаді зернорадгоспу студенти дуже багато зробили на косовиці сіна, на збиранні хліба...

Але треба відзначити, — записує він, — що окремі студенти недобросовісно ставилися до свого обов'язку, до роботи. Студенти Привороцький, Линецький, Хацько, Древалі не принесли користі бригаді. Ними незадоволений бригадир, незадоволена вся бригада.

Вони не додержувались трудової дисципліни, не користувались авторитетом серед робітників».

І прикро стає за товаришів, які не усвідомили відповідальності допущеної їм справи. Дивно, для чого їхали вони на цілинні землі? Адже їх не посилали, вони сами виявили бажання. Очевидно, участь у збиранні цілинного врожаю уявлялась їм просто веселою прогулянкою. А насправді треба було по-справжньому працювати. І тому довгими, мабуть, здалися їм ті цілинні дні.

Для тих же, що вкладали всю силу і вміння у боротьбу за мільярди центнерів цілинного хліба, час пройшов швидко. Як рідний покидали вони радгосп «Західний», як рідних проводжали їх цілинники.

А незабаром поїзд уже мчав веселе студентство по дзвінких рейсах на захід, додому. Почуття гордості за велику справу, за радянських людей, скромних і разом з тим героїчних трудівників, сповнювало груди кожного.

Урочисто зустрічали трудящі ешелон з «цілинниками» на кожній зупинці. Урочисто, як героїв, зустріли їх рідний Харків.

Це й є романтика

Мабуть, тільки зараз, коли вже все зроблено, все позаду, можна оцінити, яка важлива робота була виконана студентами, курсантами, комбайнерами — багатьма тисячами простих людей, що приїхали на цілину для збирання врожаю. Тоді все це нам здавалось чомусь не стільки вже важливим і значним. Ну, який, наприклад, трудовий подвиг у прополці соняшників? Звичайно, радісно бачити, як зразу піднялися рослини, ніби все поле вдячно закивало нам жовтими голівками. Або змазування борін? Все це потрібно, корисно, але.

Ні! Романтики явно не вистачало. Тільки під час збирання врожаю робота по-справжньому захопила нас. Там вже не було часу для розмов, роздумів.

Вдень і вночі, на токах і в полі, на важинні і на кухні працювали студенти. Тільки в дощові дні, коли не можна було збирати хліб, вдавалось зібратися всім в наметі, поговорити, посперечатися, згадати Харків, наших факультетських друзів і подруг.

Згадувались теплі ветори перед збиранням коли сімні біля вогнища, співали задумливі і веселі «геологічні» і туристські пісні, розповідали цілинникам про студентські справи, слухали їх розповіді про життя на цілині.

І що це за люди були! Прості, з відкритою душею, веселі і мужні. Як привітно і тепло прийняли вони нас у свою робітничу сім'ю. З якою цікавістю слухали оповідання про Харків молодий тракторист з Щербакова, комбайнер із Казані.

Одного разу біля комбайнів спалахнула стерня. Пожежа під час збирання — велика біда. Стерня горіла широкою полосою, і самі наші хлопці явно не справились би з вогнем. Та на допомогу прийшли комбайнери, трактористи, робітники з сусідніх бригад, і пожежа була знешкоджена.

Дружба людей завжди перемагає. В цьому можна було переконутись щодня. За час перебування на цілині ми дуже подружилися з студентами інших факультетів, особливо з радісфізиками. Спільна робота допомагала дружбі.

Та ось пролетіли ці напружені дні, 4 тис. гектарів хліба нашої бригади були зібрані. А ми все ще питали себе: де ж подвиги, де романтика?

Тільки тепер видна вся героїка труда, великий подвиг в боротьбі за хліб. Казахстан виконав свої зобов'язання перед Батьківщиною.

Нам дуже радісно, що в казахстанському міліарді є і наш маленький внесок, що нагорода республіки орденом в якійсь мірі удостоєна і нас. Дуже радісно, що на цілинних землях у нас є сотні хороших друзів.

М. НІСНЕВИЧ, студент геологічного факту.

«Осідляли» техніку!

Близькою стала цілина

і житла будувати, і ремонтувати техніку, полоти соняшник. Знайшли свої техніки і теслярі, трактористи і кухарі.

Ми ввійшли в ритм повного життя, працюючи разом з корінними цілинниками. Не завжди все йшло легко і гладко, але кожен трудовий день приносив щось нове, кожний чомусь учився, робив щось корисне.

Надовго запам'ятається нам не тільки робота, але й наш відпочинок. Кожну неділю живописний Ішим вабив нас до себе. Ми, геологи, збирали зразки порід, купалися, ловили рибу, полювали на качок.

З нетерпінням чекали найголовнішого — збирання цілинного врожаю. Та ось 18 серпня в поле вийшли перші комбайни.

Через кілька днів степовий пейзаж ожив: по полях пшениці ходили комбайни, чулися веселі голоси, з'явилися перші копи соломи. Ми працювали копнунівниками, дехто — на току. Труднощі цього гарячого часу разом з комбайнерами і трактористами довелось розділити і нам.

Зараз цілина далеко від нас. Ми ходимо в університет у чистих нових костюмах, але промашені штани і стьобанки викликають у нас тепле почуття. Цілина для нас стала набагато ближчою. Раніше ми і не підозрювали, що три тисячі кілометрів — не така вже велика відстань.

В. ВОЄВОДИН.

Фото вгорі: геологи не втрачають часу марно. Можна поповнити колекцію.

Фото внизу: працюють у полі.

Машина заїжджає прямо на тік, борти відкриваються, і золоте зерно ллється потоком додолу.

Хороше після трудового тижня піти з рушницею в заплави живописного Ішиму. Добрий відпочинок — полювання. Ось бачите, є і перша здобич.

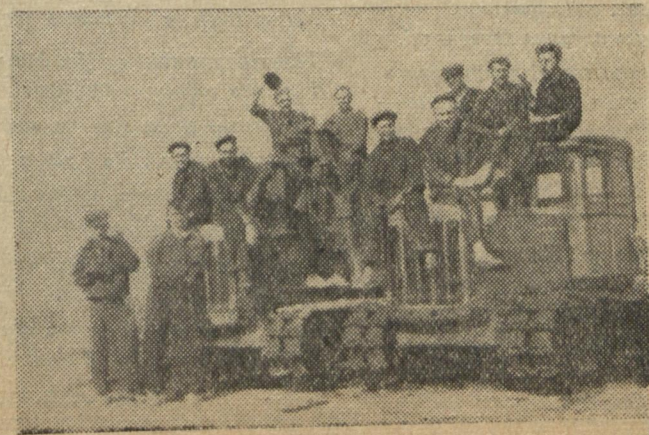

Рішення прийшло раптово.

У звичайний сонячний літній день після практики зібрались студенти-геологи в сквері. Ідуть жваві суперечки, всі кричать, не слухаючи один одного, — обговорюється заклик ЦК ВЛКСМ. Недивлячись на різні думки, всі прийшли до одного: йдемо до декана! Довго довелось воювати з здивованим Петром Григоровичем. На всі наші докази він відповідав мабуть найпереконливішим: «Товариші, а практика?». Але чого не добивались студенти-геологи?

І ось ми на цілині. Позаду залишилися проводи, хвилювання, довга цікава дорога з мітингами і теплими побажаннями. Все тут дивує і радує: і тепла зустріч цілинників, і величезна кількість техніки і неозорі, безкраї, до самого горизонту поля ще незорілої пшениці.

А потім наступили трудові будні. Справ було багато. Треба було

Літературна сторінка

ОКТАБРЬ

Поет всю ночь осенний ветер звонкий,
Оркестру вдохновенному сродни.
И веточки колышутся легонько,
Как будто дирижируют они.
Но в эту ночь wpłyваєть ночь другая,
Захлестывая звонкий ветровей.
И тридцать девять лет отодвигая,
Звучит симфония Октябрьских дней.
И видится Отчизна молодая,
Которая, воспрянув ото сна,
Идет на Зимний, кровью утверждая,
Что за зимой
Должна придти весна.
И видится народ неустрашимый,
И вдохновенный взор с броневику
На ту большую дальнюю вершину,
Что в наши дни
Уже недалека.

Л. БОЛЕСЛАВСКИЙ.

Сын своей земли

По стонущей палубе брига,
От собственной силы пьяна,
Матроса норвежского Грига
Швыряет морская волна.

Но он лишь смеется.
Куда там!
Волна — это сущий пустяк...
Поэтом и стойким солдатом
Стал юный норвежский моряк.
Он знал и любил этих твердых
Норвежских лихих моряков.
И узкие щели фиордов,
И яркий огонь маяков.
Под грохот фашистских снарядов,
Под посвисты пуль у виска
В ущелье Сиерра-Невада
Ушел он с винтовкой в руках.
И в брызгах пахнущих книгах,
Волнением моря дыша.

Памяти норвежского
писателя-антифашиста
Нурдаля Грига.

Открылась писателя Грига
Большая, морская душа.
...Дрожали тела пулеметов
В неровных расселинах скал.
С летящего вниз самолета
Он миру привет свой послал.
Погиб он красиво и гордо
За свой непокорный народ
Над хмурым норвежским фиордом.
...Рейхстаг запылал через год.
Норвегия! В снежные дали
Уходят военные дни.
Но образ солдата Нурдаля
Ты в сердце своем сохрани.

Анатолий ЖИТНИЦКИЙ.

О с і н н е

(Фрагменты з поеми)

Повітря свинцеве, холодне,
Замерзли безлісті каштани,
В осінній ніч безодню
Мандрують листочки останні.
Між небом і листям опалим —
Натягнені струни з кришталю,
І вітер в нестримнім запалі
Іх рве — розриває без жалю...
Ми знали обоє, що осінь
Настане, і будь прохолоді,
Не знав одного я, що просинь
В очах своїх вимовить: «Годі!».
Ця осінь несе прохолоду
І в серці твоєму розносить.
Бо очі промовили: «Годі!»
А губи підтвердили: «Досить».
...А дощ обмива тротуари,
Заплені вогнем літом...
Святові всімаються пари, —
Я ж мушу без тебе сидіти.

Однак, і без смутку, без жалю —
Від споминів розум туманить!
Ти зараз танцюєш у залі, —
Я й досі дивлюсь на каштани...

Я моря ніколи не бачив
Там, кажуть, прибої клеочуть,
На березі човен рибачий
Там піною хвилі лоскочуть.
На Пселі моя юність майнула,
Мов хвиля, що скрилась у морі.
Нагадає річка минуле
Та рідні полтавські простори.
Нехай і побачу я море,
Де зорі купаються світлі,
Все ж Псьол і полтавські простори
Мені найдорожчі у світі...

Євген КОРОБЧЕНКО.

Факультетові на прощання

Чисті, недоторкані сіяють
Сторінки майбутнього диплома,
А вже солідні турботи
В перенісці зморщилися стяглися.
Все навкруг вирве і буяє.
Дивившись на це життя знайоме
З висоти пташиного польоту —
Із майбутнього: було колись...
І цікаве... очі пломеніли,
Сипались питання нетерплячі,
Суперечки жваві розгортались
На перервах і під час занять —
Про Тургенєва, що серцю милий,
Про їдкового й жартівливого Бокаччо
І про те, що декому здавалось
Мертвим і сухим — про «нове ять».
Так було це... На гуртках змагання,
Де думки, як на турнірі бились.
І, б'ючись, гострилися невпинно,
Істині дорого прокладали.
Вечорами пізніми в читальні
Збуджені над книгою сиділи.

Незабутні то були хвилини —
Ми вікно в незнане відкривали.
Ті хвилини як не пам'ятати!
Тільки перед нами усіма
Інші дні малюються, признаються,
Сірі, сонні, як нудьга сама.
Пози прибираються зручні.
Мозок спить, а авторучка пише,
Рівно поруч твій сусіда дише,
І летять години, пари, дні.
Це було — гірке, хороше, всяке.
Хай це згадки... Далі жити треба.
Тільки ж ти, життя, не дай зазнати
Отакої сірої нудьги.
І на знак великої подяки
Зараз обіцяємо від тебе
Інше не вагаючись прийняти
Будь-якого кольору й ваги.

Майя ЛЬВОВИЧ.

ВІДСУТНІСТЬ Розі
Ханушиної в кол-
госпній ідальні на вече-

рі одним з перших помітив Анд-
рій. Незабаром йому передали від
неї записку. Прочитавши і зім'яв-
ши її в кулаці, Андрій насупив
брови. Він піднявся з-за столу,
вийшов з зали, попрямував у сад,
де сподівався на самоті розібрат-
ися, обдумати те, що трапило-
ся.

В саду тихо, між деревами за-
лягла прохолода. Андрій важко
опустився на лавку, де ще вчора
сидів з Розою.

«П'ять днів, а й уже набрид-
ло... Чому ж сама не сказала ме-
ні про свій від'їзд?» Глибоко в
душі заворушилося почуття гір-
кої образи. «Обдурити, кинути
свій колектив?»

«Я захворіла і поїду лікувати-
ся... у вересні ми знову будемо
разом...» — не давали спокою фаль-
шиві слова її записки.

«А я думав, ти, як і інші, з ра-
дістю їхала допомогти підшеф-
ному колгоспу: виходить, зляка-
лась справжньої роботи... Як же
бути? Чи варто думати про неї?»

Андрієві згадалось тепер і те,
як вона, чие ліричне сопрано всім
подобалось, раптом відмовилась
прийняти участь у курсовому ве-
чері відпочинку. Він знав і інші
її примхи. Але раніше вони не
виступали у неї так відверто (мо-
жливо, вміла їх тонко прихову-
вати), не викликали такої загаль-
ної ненависті, як тут, в колгоспі.

Андрій добре знав, звідки це у
неї, але все думав, вірніше спо-
дівався, що з часом вона сама
зуміє їх перебороти. Він застері-
гав Розу, і вона вже не так часто
поводила плечима, відповідаючи:
«Коли б я знала, як вести себе
треба...»

Проходили дні. Андрій забував
про суперечки, вибачав, і вони
знову дружили...

— Доволі! — вголос сказав
Андрій і підвівся з лавки. Кро-
куючи, він думав про те, що жит-
тя якось дивно влаштоване і най-
дивніше, що ось йому, Андрієві,
доводиться думати про Розу.

...А в цей час Роза сиділа в ку-
точку м'якого дивана, зажурив-
шись, підперши голову затиснути-
ми в кулачки руками. В кімнаті
похмуро: встати і увімкнути
світло не хотілося. Та й нічого
від цього не зміниться. До серця
підступив невимовний сум. Хо-
четься бачити Андрія і розпові-
сти йому все. Хай тільки він про-
бачить її.

Так сидячою на дивані і заста-
ли її батько й мати, що поверну-
лися пізно з театру.

— Ти ще не спиш? — здивува-
вся батько, повернувши вмикач. —
О, та ти ще й плачеш? З чого б
це?

Роза помовчала, губи її затрем-
тіли.

— Нащо ви зробили це? Адже
я не просила!

— Що? — насторожився батько.

— З колгоспу мене вивезли. Я
не хотіла...

— Ти чуєш? Нашій Розі в
колгоспі сподобалось.

— Нічого, — сказала мати. —
На курорті це пройде. Купальний
костюм ти вже приготувала?

— Костюм буде непотрібним, —
схлипуючи сказала Роза, — Я ні-
куди не поїду. Ви й дома мені
набридли...

Назустріч пісні

ОПОВІДАННЯ

— Це жахливо! — скипіла ма-
ти. — Ти наша дочка і повинна
слухатись. Пам'ятай це. Та що ж
ти мовчиш, батьку?

Подружжя переглянулось, за-
сперечалось, обвинувачуючи один
одного в тому, що хтось з них
мало уваги приділяє вихованню
дочки. А Роза продовжувала ви-
казувати давно наболіле.

— Інші он з міста в село
їдуть — говорила вона, — всі
зручності кидають, а ви тільки про
себе думаєте. А головне... — до-
дала вона, переносючи думки до
того, про що думала весь вечір,
і, не доказавши, впала на подуш-
ку.

...Загальні комсомольські збори
факультету були в розпалі. Обго-
ворювали персональну справу Ро-
зи Ханушиної. Один за одним
піднімались комсомольці і викла-
дали все, що знали про свою то-
варишку. З виступів виходила
некрасива характеристика. Якоюсь
Роза не привіталась з однокурс-
никами, і тепер вони приписували
їй зазнайство. І треба ж. За один
тільки раз! Розі дорікали і в то-
му, що вона рідко конспектує са-
ма, а частіше «катає» у своїх по-
друг.

Збори проходили бурхливо. Одні
намагались вигоридити і виправ-
дати, інші — навпаки. Але в кож-
ному виступі була частка чистої
правди.

— Я так скажу, — заговорив
Андрій і, глянувши на низько схи-
лену голову Розі, похилився.
По рядах прокотилась шепіт.

— Розу ми знаємо, — осмілів-
ши, сказав Андрій, але тут же по-
правив себе: — я її знаю давно.
Ось уже третій рік ми вчимося
разом. Не думайте, що я хочу за-
хищати її. Ні!

— А я і не прошу тебе, — гу-
кнула з місця Роза і вже крізь
сльози додала:

— Робіть зі мною, що хочете!

Головуючий задзвонив олівцем
по графину, закликаючи до поряд-
ку.

— Слухай, Роза, — вже спокій-
ніше продовжував Андрій. — Я,
як і всі, бажаю тобі тільки хо-
рошого. І мені хочеться розпо-
вісти тут, як це трапилось. Адже
ти не сама втекла з колгоспу, то-
бі допомогли твої батьки. І прови-
на твоя в тому, що ти уступила
їм. Як вийшло? Мати дістала фік-
тивну справку у лікаря, а батько
сам приїхав на машині. Хороше
«підкукування»!

В залі почувся сміх. Андрій про-
довжував:

— Невже ти думаєш все життя
спиратись на них? Через два роки
ти станеш вчителем. Люди дору-
чать тобі виховання своїх дітей.
А чому ж будеш ти їх вчити? Чи
зумієш?

— Та досить з нею панька-
тись! — викрикнув хтось з зад-
ніх рядів. — Не місце таким у
комсомолі. В залі шуміли, сперечалися.

— Виключити, — піднявся сек-
ретар комсомольської організа-
ції, — ми ще встигнемо. Наше
завдання — допомогти Розі розіб-
ратися у хибних вчинках, позба-
витись від них. Порвати з мину-
лим — справа нелегка. Але якщо

Аркадій ФИЛАТОВ.

Два стихотворения

Я ей приветы слал с попутным ветром —
Ведь почта слишком медленно плыла, —
И, несмотря на сотни километров,
Она мне самой близкою была.
Но вот вернулась, только с новым взглядом
И так обидно подана рука.
Живет через дорогу, рядом-рядом
И все же бесконечно далека.

Роза дорожить нашим колекти-
вом, вона зробить це.

У напруженому навчанні швид-
ко летять дні. Андрій давно хо-
тів помириться з Розою, але його
неодноразові спроби закінчува-
лись безуспішно: вона все ще об-
ражалась. Була замкнутою, мов-
чала, хоч в глибині душі знала,
що далі так не можна.

Одного разу на останній парі
вона написала Андрію записку:
«Приходь до нас завтра ввечері!».
Андрій послав у відповідь одне
слово: «Залишся».

Після дзвоника Андрій підійшов
до Розі, що складала зошити в
коричневий чемоданчик. Її схудле
обличчя спалахнуло, в темних
очах заблискали веселі вогники.

— Як справи, Розо?

— Справи... — протягнула во-
на і повернулася до вікна. Знала,
він дивиться на неї, відчувала
ласкаво вимогливий погляд Анд-
рійових очей. Коли він дивиться,
у неї замирає серце, тепла хвиля
радість підкочується до горла.

Андрій побачив чорнільну плям-
ку на тонкому пальці і, взявши її
руку в свою, посміхнувся.

— Першокласниця, — чомусь
пошепки вимовив він і, не випус-
каючи руки, намагався сказати
ще щось. Але всі заздалегідь об-
думані фрази, які плікав він у
своїй душі, вмиг забулися.

— Так ти прийдеш?

— Ні, — відповів Андрій і ви-
пустив її руку.

Роза втягує голову в плечі і ши-
роко відкритими очима розгубле-
но дивиться на нього. Потім рішуче
повертається:

— Значить все? А я, дурна, ду-
мала... І, тріпнувши завитушками
каштанового волосся, вона рвуч-
ко пішла до дверей. Андрій при-
держав її за руку.

— Зрозумій мене, Роза. Ти ж
знаєш: я не люблю твоєї сім'ї.
Я багато думав про це.

— І що ж вирішив?

В мовчанні виходять вони з фа-
культету. На ганку зупиняються.

— Ходимо в парк, — запропону-
вав Андрій і, ніжно взявши Розу
під лікоть, спитав: — Ображаєш-
ся?

— Так, — призналась Роза. —
Тільки не на тебе, Андрійку, ні.
З тобою хороше...

— А на кого ж?

— Ти знаєш, — голосно зітх-
нула Роза. — Залишилось неба-
гато. Закінчу навчання, одержу
призначення і поїду. Почну жити
сама! — упевнено додала вона і
поглянула Андрієві прямо в очі.

Все це, і слова Розі, і її ніжний
запитальний погляд сповнили
Андрія якимось новим почуттям.

І от вони в парку. В вечірніх
світках драматують старі тополі і
берези. З глибини тягнє ароматом
квітів. Десь поблизу заграв баян,
і ніжний голос заспівав:

Осенние листья шумят

и шумят в саду,

Знакомой тропой я рядом

с тобою иду...

— Красива пісня, — сказав Анд-
рій. — Підемо туди, Розо?

І взявшись за руки, вони пішли
назустріч пісні.

Георгій ТЕПЛЯКОВ.

Копнитель от штурвала — два шага.
Но где тут перекинуться хоть

словом,

Когда с упорством ярого врага
Летит в лицо пылающая голова?

Да и к тому ж до крайности

взбешен

Копильщицей начальник агрегата:
В который раз из-за нее был он

Обогнан на два бункера собратом!
Придя в бригаду, он рубил

с плеча:

Мол, чтоб ее я у себя не видел!

И, может быть, волнуясь сгоряча,
Напрасно парень девушку обидел.

А после... ночью злые думы гнал
И все не спал, до боли стиснув

зубы.

Никто в бригаде так и не узнал,
Что комбайнер девчонку эту

любит.

Редактор Г. ПОПОВ.